III

(Přípravné akty)

EVROPSKÁ CENTRÁLNÍ BANKA

STANOVISKO EVROPSKÉ CENTRÁLNÍ BANKY

ze dne 2. prosince 2022

k návrhu nařízení Rady, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů a hospodářství před nadměrně vysokými cenami

(CON/2022/44)

(2023/C 41/03)

Úvod a právní základ

Dne 25. listopadu 2022 obdržela Evropská centrální banka (ECB) žádost Rady Evropské unie o stanovisko k návrhu nařízení Rady, kterým se zavádí mechanismus korekce trhu na ochranu občanů a hospodářství před nadměrně vysokými cenami ([1]) (dále jen „navrhované nařízení“).

Pravomoc ECB zaujmout stanovisko je založena na čl. 127 odst. 4 a čl. 282 odst. 5 Smlouvy o fungování Evropské unie, neboť navrhované nařízení obsahuje ustanovení, která se dotýkají ECB a úkolu Evropského systému centrálních bank přispívat k řádnému řízení politik, které provádějí příslušné orgány v oblasti stability finančního systému, jak je uvedeno v čl. 127 odst. 5 Smlouvy a článku 3.3 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (dále jen „statut ESCB“). V souladu s čl. 17.5 první větou jednacího řádu Evropské centrální banky přijala toto stanovisko Rada guvernérů.

Obecné připomínky

ECB bere na vědomí navrhované nařízení a jeho cíl zavést dočasný mechanismus korekce trhu a uznává, že nadměrně vysoké ceny energií představují pro občany EU a hospodářství Unie závažný problém.

Navrhované nařízení zavádí mechanismus korekce trhu pro transakce se zemním plynem na trhu s deriváty TTF s plněním v následujícím měsíci, který se aktivuje, jsou-li současně splněny dvě podmínky („korekce trhu“). Navrhované nařízení stanoví, že Agentura Unie pro spolupráci energetických regulačních orgánů (ACER) je odpovědná za sledování toho, zda jsou tyto podmínky splněny, a pokud zjistí, že došlo ke korekci trhu, musí neprodleně zveřejnit oznámení v *Úředním věstníku Evropské unie* („oznámení o korekci trhu“) a o této korekci trhu informovat Evropskou komisi, Evropský orgán pro cenné papíry a trhy (ESMA) a ECB. Navrhované nařízení rovněž stanoví, že Komise kdykoli pozastaví mechanismus korekce trhu, nastane-li nezamýšlené narušení trhu nebo zjevné riziko takového narušení, které negativně ovlivní bezpečnost dodávek, toky uvnitř EU nebo finanční stabilitu („rozhodnutí o pozastavení“).

ECB uznává, že mechanismy zaměřené na zmírnění extrémních cenových úrovní a volatility na velkoobchodních trzích s plynem mohou v zásadě zmírnit řadu rizik pro finanční stabilitu, včetně rizik, která se projevila v obdobích zvýšených a volatilních cen plynu v roce 2022. ECB se však domnívá, že současná podoba navrhovaného mechanismu korekce trhu

([1]) COM (2022) 668 final.

může za určitých okolností ohrozit finanční stabilitu v eurozóně. Stávající koncepce mechanismu může zvýšit volatilitu a související výzvy k dodatkové úhradě, zpochybnit schopnost ústředních protistran řídit finanční rizika a může rovněž motivovat k přechodu z obchodních systémů na mimoburzovní (OTC) trh, u něhož se neprovádí centrální clearing. Tyto úvahy, které jsou důležité pro stabilitu finančního systému, by měla Rada zohlednit při svých jednáních o navrhovaném nařízení.

Konkrétní připomínky

1. *Úloha ECB*

1.1 Navrhované nařízení předpokládá několik případů, kdy ECB musí nebo může plnit určitou úlohu při poskytování stanovisek, zpráv, sledování a pomoci Komisi při plnění jejích úkolů podle navrhovaného nařízení.

Za prvé, jestliže výsledky sledování prováděného ACER v případě aktivace mechanismu korekce trhu odhalí konkrétní náznaky, že bezprostředně hrozí korekce trhu, musí si Komise od ECB, ESMA a případně Evropské sítě provozovatelů přepravních soustav zemního plynu (ENTSOG) a Koordinační skupiny pro otázky plynu, která byla zřízena podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ([2]), vyžádat stanovisko k dopadu možné korekce trhu na bezpečnost dodávek, toky uvnitř EU a finanční stabilitu ([3]), aby mohla v případě potřeby aktivaci mechanismu korekce trhu rychle pozastavit.

Za druhé musí Komise v případě, že dojde ke korekci trhu, ECB bez zbytečného odkladu požádat o zprávu o riziku nezamýšlených narušení stability a řádného fungování trhů s energetickými deriváty ([4]).

Zatřetí, návrh v případě pozastavení mechanismu korekce trhu vyžaduje, aby ESMA, ECB, ACER, Koordinační skupina pro otázky plynu a ENTSOG neustále sledovaly účinky nabídkového limitu na trhy a bezpečnost dodávek ([5]).

Za čtvrté musí Komise při posuzování, zda přijmout rozhodnutí o pozastavení, zohlednit, zda pokračující aktivace mechanismu korekce trhu mimo jiné podle zprávy orgánu ESMA o dopadu aktivace korekčního opatření a stanoviska ECB, které si Komise za tímto účelem vyžádala, ovlivňuje stabilitu a řádné fungování trhů s energetickými deriváty. Stanovisko ECB musí být na žádost Komise vydáno nejpozději do 48 hodin nebo v naléhavých případech téhož dne ([6]).

Za páté, ACER, ECB, ESMA, Koordinační skupina pro otázky plynu a ENTSOG musí Komisi pomáhat při plnění jejích úkolů stanovených navrhovaným nařízením ([7]).

V *neposlední řadě* by Komise před tím, než Radě předloží návrh na přezkum podmínek pro aktivaci mechanismu korekce trhu, měla konzultovat ECB ([8]).

1.2 ECB připomíná, že podle čl. 127 odst. 5 SFEU a článku 3.3 statutu ESCB přispívá ESCB k řádnému řízení politik, které provádějí příslušné orgány v oblasti dohledu nad úvěrovými institucemi a stability finančního systému. Kromě toho může ECB podle článku 25.1 statutu ESCB vydávat stanoviska a být konzultována Radou, Komisí a příslušnými orgány členských států ohledně působnosti a používání právních aktů Unie týkajících se dohledu nad úvěrovými

([2]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/1938 ze dne 25. října 2017 o opatřeních na zajištění bezpečnosti dodávek zemního plynu a o zrušení nařízení (EU) č. 994/2010 (Úř. věst. L 280, 28.10.2017, s. 1).
([3]) Čl. 3 odst. 3 navrhovaného nařízení.
([4]) Čl. 3 odst. 8 navrhovaného nařízení.
([5]) Čl. 5 odst. 1 navrhovaného nařízení.
([6]) Čl. 5 odst. 2 písm. d a čl. 5 odst. 4 navrhovaného nařízení.
([7]) Čl. 5 odst. 4 navrhovaného nařízení.
([8]) Čl. 5 odst. 6 navrhovaného nařízení.

institucemi a stabilitou finančního systému. V této souvislosti a v souladu se zásadou loajální spolupráce podle čl. 13 odst. 2 SEU je ECB připravena v mezích pravomocí svěřených jí Smlouvami Komisi podporovat při plnění jejích úkolů stanovených navrhovaným nařízením. ECB si je rovněž vědoma významu a obtížnosti předmětu navrhovaného nařízení a možných dopadů na finanční trhy.

1.3 ECB se však domnívá, že odkazy na úlohu ECB při poskytování stanovisek, zpráv, sledování a pomoci Komisi při plnění jejích úkolů podle navrhovaného nařízení by měly být dále vyjasněny, aby přesně odrážely úkoly a nezávislost ECB podle Smluv a jasné rozdělení technických odborných znalostí a odpovědnosti podle práva Unie ([9]). *Za prvé* je takové vyjasnění nezbytné k zajištění toho, aby navrhované nařízení, které má být přijato na právním základě čl. 122 odst. 1 SFEU, nesvěřovalo ECB nové úkoly. Ke svěření nových úkolů nebo povinností ECB může dojít pouze v omezeném počtu konkrétních případů uvedených ve Smlouvách, například podle čl. 127 odst. 6 SFEU, a s výhradou omezení stanovených v těchto ustanoveních ([10]). *Za druhé*, toto vyjasnění je nezbytné, aby odráželo úlohy vymezené jiným orgánům a subjektům podle práva Unie, které mohou být pro předmět navrhovaného nařízení relevantnější. Orgán ESMA je například odpovědný mimo jiné za to, že přispívá k integritě, transparentnosti, účinnosti a řádnému fungování finančních trhů ([11]). *Za třetí*, vyjasnění úlohy ECB podle navrhovaného nařízení by zabránilo příliš formalistickému zapojení ECB a usnadnilo by účinnou spolupráci v krátkých lhůtách. *Konečně* je třeba uvést, že toto vyjasnění je v souladu s úkolem, který byl ESCB svěřen podle čl. 127 odst. 5 SFEU a článku 3.3 statutu ESCB a který spočívá v příspěvku k řádnému řízení politik, které provádějí příslušné orgány v oblasti stability finančního systému

Konkrétní pozměňovací návrhy k těm ustanovením navrhovaného nařízení, která ECB doporučuje změnit, jsou uvedeny v samostatném technickém pracovním dokumentu včetně příslušného odůvodnění. Technický pracovní dokument je k dispozici v anglickém jazyce na internetových stránkách EUR-Lex.

Ve Frankfurtu nad Mohanem dne 2. prosince 2022.

Prezidentka ECB
Christine LAGARDE

([9]) Viz odstavec 1 stanoviska Evropské centrální banky CON/2018/20 ze dne 11. dubna 2018 k návrhu nařízení o zřízení Evropského měnového fondu (Úř. věst. C 220, 25.6.2018, s. 2). Všechna stanoviska ECB jsou k dispozici na internetových stránkách EUR-Lex.

([10]) Viz odstavec 3.1 stanoviska Evropské centrální banky CON/2016/11 ze dne 11. března k a) návrhu nařízení, kterým se stanoví společná pravidla pro sekuritizaci a vytváří se evropský rámec pro jednoduchou, transparentní a standardizovanou sekuritizaci a b) návrhu nařízení o změně nařízení (EU) č. 575/2013 o obezřetnostních požadavcích na úvěrové instituce a investiční podniky (Úř. věst. C 219, 17.6.2016, s. 2); viz obecné poznámky ve stanovisku Evropské centrální banky CON/2017/39 ze dne 4. října 2017 k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 1095/2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy) a nařízení (EU) č. 648/2012, pokud jde o postupy a orgány zapojené do povolovacího řízení ústředních protistran a o požadavky pro uznávání ústředních protistran ze třetích zemí (Úř. věst. C 385, 15.11.2017, s. 3); viz odstavec 2 stanoviska Evropské centrální banky CON/2020/22 ze dne 23. září 2020 k návrhům nařízení, kterými se mění rámec Unie pro sekuritizaci v reakci na pandemii COVID-19 (Úř. věst. C 377, 9.11.2020, s. 1); a doporučení ECB/2017/18 pro rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění článek 22 statutu Evropského systému centrálních bank a Evropské centrální banky (Úř. věst. C 212, 1.7.2017, s. 14).

([11]) Viz čl. 1 odst. 5 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1095/2010 ze dne 24. listopadu 2010 o zřízení Evropského orgánu dohledu (Evropského orgánu pro cenné papíry a trhy), o změně rozhodnutí č. 716/2009/ES a o zrušení rozhodnutí Komise 2009/77/ES (Úř. věst. L 331, 15.12.2010, s. 84).